

De allereerste De Accountant

Wat stond er in 1895 in de allereerste editie van het instituutblad *De Accountant*? Deel vier in een reeks ter gelegenheid van 125 jaar accountantsberoep in Nederland.

» [Download dit artikel \(pdf\)](#)

» [Download het hele nummer \(pdf\)](#)

Luc Quadackers

Het Bureel van Boekhouding *Confidentia* en twintig administratieve experts richten per 1 januari 1895 het *Nederlandsch Instituut van Accountants (NivA)* op. In juli 1895 verschijnt het eerste 'nummer' van *De Accountant*, het orgaan van het NivA (kosten: 1 gulden per jaar). Het blad heeft een bescheiden omvang van twaalf pagina's, met onder meer een beschrijving van het instituut ('kent men het Instituut, dan weet men van zelf, wat de taak van zijn orgaan zal wezen'), een prijsvraag (vraag: essay over de geschiedenis van 'den Nederlandschen handel gedurende de laatste 100 jaren'; prijs: een gouden medaille óf 100 gulden), 'losse praatjes over accountancy' (over geheimhouding; toen al), een rekenkundige kroniek, de inhoud van de voornaamste buitenlandse vakbladen, een gedicht (*Victime des maîtres chanteurs*), een 'vragenbus' en een bladzijde met reclame (met onder andere 'Neelmeijer's Kabinet Inkt, ten gebruike bij de boekhouding, een zeer aangenaam schrijvende, snel drogende, onvergankelijke inktsoort'). Kortom, het blad biedt een verrassend breed palet, misschien zelfs breder dan nu.

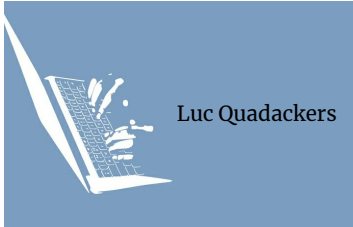
Het NivA-bestuur tracht in deze eerste *De Accountant* vooral 'een paar steenen des aanstoots' te verwijderen. Allereerst de vreemde term 'accountant'. Dat Engelse woord leidt blijkbaar tot ergernis. Velen vragen om een 'Hollandsch' woord. Het bestuur kaatst echter de bal terug: "Had men ons een geschikte vertaling bezorgd van den uitheemschen titel, dan ware ons dit wel zoo lief geweest." ... "Onderling hadden wij er meer dan een uur over gedebatteerd, doch met geen ander resultaat dan de algemeene erkenning, dat, wat de Engelschen onder 'accountant' verstaan, hier met één woord niet is weer te geven, zonder misverstand uittelokken." Ze doen de discussie voorkomen als een ware uitputtingsslag, maar misschien bevond zich de uitputting meer in de intensiteit dan in de duur van het debat. "Ten slotte hebben wij het in arrenmoede opgegeven, ons troostend met de gedachte, dat ook hier de tijd wel de beste heelmeeester zal zijn, uitslijtende tot iets gewoons, wat nu zoo buitengewoon klinkt." ... "Genoeg, accountant heten wij, zoolang tot men ons er iets beters voor in de plaats geeft."

Vervolgens gaat het blad twee pagina's lang los over de noodzaak tot het organiseren van het tot dan toe 'wilde beroep' en het weren van 'lieden van verdacht allooi' en mensen zonder ervaring, '... zonder blijkbaar een idee te hebben van de groote verantwoordelijkheid, die het eervolle maar moeielijke beroep in zich sluit.' Men maakt ook grondig werk van het neersabelen van de kritiek op het feit dat de NivA-oprichters lid worden zonder examen, hetgeen ze aan nieuwe leden wel opleggen. Een voltreffer tegen het zere been: 'Men zou met hetzelfde recht een vader kunnen euvel duiden, dat hij brutaal genoeg was eerder dan zijn zoon ter wereld te komen.' Hilarisch. 'Zij offerden daarbij meer dan zij aanvankelijk kunnen winnen, daar bij het tot stand komen van het Instituut de bestaande onderlinge concurrentie verscherpt en nieuwe mededinging in het leven geroepen wordt.'

De rest van het bestuurlijk betoog richt zich met name op 'wat men de drie kenmerken van den accountant zou kunnen noemen: kennis, ervaring, onkreukbaarheid'. Hiermee 'koestert het Instituut de verwachting, dat zijne leden langzamerhand een sterk en degelijk corps van accountants zullen vormen, zich geleidelijk ontwikkelend naar mate de behoefte in den lande aan hunne hulp zich allengs meer zal openbaren, en volkomen bevoegd en in staat het moeilijke en verantwoordelijke beroep met eere te vervullen'. Een prachtig begin!

Luc Quadackers is eigenaar van Margila.

GERELATEERD

DISCUSSIE | Column | 03 september 2021

Schrijven we genoeg geschiedenis?

Is het niet vreemd dat het accountantsberoep geen voortdurende toegankelijke geschiedschrijving faciliteert, vraagt Luc Quadackers zich af. Het beroep verdient dat... →

MAGAZINE | 18 december 2020

125 jaar in 25 fragmenten

125 jaar accountantsberoep betekent ook 125 jaar (De) Accountant, in een wisselende frequentie per jaar. Begonnen als kwartaalblad in 1895, later terug naar twee... →

MAGAZINE | 06 november 2020

Over kloven en breidelen

Waar hield men zich zoal mee bezig, op een doordeweekse Accountantsdag in 1970? Deel vijf in een reeks ter gelegenheid van 125 jaar accountantsberoep in Nederland. →

MAGAZINE | 10 juli 2020

Zeventigjarig jubileum met een olifant

Een jubileumdiner van het accountantsinstituut in 1965, met een olifant aan tafel. Deel drie van een reeks ter gelegenheid van 125 jaar accountantsberoep in Nederland. →

MAGAZINE | 07 mei 2020

De Nederlandse accountancy in de Tweede Wereldoorlog

Vaak wordt gedacht dat een oorlog een verlamme werking heeft op de maatschappij. Voor de accountancy was dat tijdens de Tweede Wereldoorlog niet in de volle breedte... →
